

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Jana Opletala, Litovel, Opletalova 189

Opletalova 189, 784 01 Litovel

Identifikátor školy: 600 017 117

Termín konání inspekce: 4. – 6. listopad 2003

Čj.:	m3-1059/03-05013
Signatura:	om2zx510

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech anglický a francouzský jazyk, český jazyk a literatura, informatika a výpočetní technika a zeměpis ve studijních oborech 79-41-K/401 Gymnázium–všeobecné a 79-41-K/801 Gymnázium–všeobecné vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech anglický a francouzský jazyk, český jazyk a literatura, informatika a výpočetní technika a zeměpis ve studijních oborech 79-41-K/401 Gymnázium–všeobecné a 79-41-K/801 Gymnázium–všeobecné vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Jana Opletala, Litovel, Opletalova 189 (dále jen škola) je příspěvkovou organizací zřízenou Olomouckým krajem. Ve svém vzdělávacím programu má zařazený dva studijní obory:

79-41-K/401 Gymnázium - všeobecné s délkou studia 4 roky

79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné s délkou studia 8 roků

Školu navštěvuje celkem 407 žáků (180 žáků v 6 třídách čtyřletého a 227 žáků v 8 třídách osmiletého studia). Škola nemá žádné další součásti.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola zaměstnává celkově 33 pedagogické pracovníky. Sledované předměty vyučuje 15 učitelů. Pouze zeměpis je vyučován plně kvalifikovanými učiteli. Nepříznivá je situace v informatice a výpočetní technice, která je vyučována učiteli bez odborné nebo pedagogické způsobilosti, a v anglickém jazyce ve čtyřletém studiu a v odpovídajících třídách víceletého studia. Ředitelka školy a výchovná poradkyně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, výchovná poradkyně absolvovala požadované kvalifikační studium.

Organizační uspořádání školy je funkční. Činnost školy řídí ředitelka a její zástupce. Hospodářskou a administrativní agendu obstarává ekonomická pracovnice. Kompetence vedoucích pracovníků a pracovní náplně a povinnosti ostatních zaměstnanců jsou stanoveny písemně.

Dokumentace upravující chod školy je zavedena v souladu s právními předpisy.

Vnitřní informační systém vůči zaměstnancům školy je vytvořen. Pracovní všech pedagogických pracovníků jsou připojeny na školní počítačovou síť s přístupem na internet.

Metodické orgány sledovaných předmětů se při své činnosti zabývají zejména organizačními záležitostmi, i když v náplni činnosti vedoucích předmětových komisí jsou stanoveny ředitelkou školy úkoly zasahující do oblasti metodické.

Při řízení využívá ředitelka školy provozní porady, porady širšího vedení (ředitelka školy, zástupce ředitele, vedoucí předmětových komisí a zástupci ČMOS) a porad s nepedagogickými pracovníky školy.

Kvalita práce pedagogů je posuzována zejména na základě hospitační činnosti, kterou ve školním roce 2002/2003 prováděla pouze ředitelka školy. V letošním školním roce nebyla do dne konání inspekce provedena ve sledovaných předmětech žádná hospitace. Cíle a úkoly směřující ke zkvalitnění výuky všech předmětů jsou součástí plánu kontrolní činnosti na první pololetí. Systém sebehodnocení školy zaveden není. Sebehodnotící charakter má výroční zpráva o činnosti zpracovaná v kooperaci všech učitelů s garancí vedoucích předmětových komisí.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků se uskutečňuje na základě konkrétních podnětů a požadavků vyučujících prostřednictvím návrhů vedoucích předmětových komisí. Cílem je prohloubení odbornosti (rozšiřující studium informatiky a českého jazyka a literatury) a souběžně školského managementu.

Personální podmínky jsou vzhledem ke sledovaným předmětům anglický a francouzský jazyk, český jazyk a literatura, informatika a výpočetní technika a zeměpis na dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí v budově, která je majetkem Města Litovel. Do září 2002 byla v této budově umístěna i základní škola. Prostorové podmínky jsou vzhledem k počtu žáků i vzdělávacímu programu odpovídající. Prostředí chodeb je estetické, výzdoba má informativní a motivující charakter. Postupně se upravují i učebny dříve užívané základní školou.

Výuka českého jazyka probíhá v kmenových učebnách, pro výuku anglického jazyka, informatiky a výpočetní techniky a zeměpisu jsou zřízeny odborné učebny. Všechny učebny z hlediska bezpečnosti a psychohygieny umožňují realizaci výchovně-vzdělávacího procesu.

Odborná učebna informatiky a výpočetní techniky je zařízena starším technickým i programovým vybavením, které sice umožňuje plnit učební osnovy, ale vzhledem k narůstajícím požadavkům na využívání počítačů vyžaduje modernizaci. Ze všech počítačů v učebně je přístup na internet.

Škola disponuje dostatkem převážně starších, ale funkčních učebních pomůcek, jejich obnova probíhá na základě požadavků předmětových komisí.

Žáci plnící povinnou školní docházku obdrželi učebnice, žákům vyšších ročníků učitelé učebnice doporučují. Ve sledované výuce se s těmito učebnicemi pracovalo.

Materiálně-technické podmínky výuky sledovaných předmětů jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola vyučuje v souladu s rozhodnutím MŠMT o zařazení do sítě škol dva studijní obory 79-41-K/401 a 79-41-K/801 Gymnázium - všeobecné se čtyřletým a osmiletým studijním cyklem.

Výchovně-vzdělávací proces se uskutečňuje podle schválených učebních dokumentů. Úpravy učebního plánu byly provedeny v rámci povolených tolerancí daných poznámkami

k učebnímu plánu. Počty hodin v upraveném učebním plánu souhlasí s počty hodin v rozvrhu. Sledované předměty jsou vyučovány podle platných učebních osnov, v jejich dodržování nebyly ve sledovaných předmětech zjištěny nedostatky. Pedagogická dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka probíhala v souladu s učebními dokumenty vyučovaných oborů.

Kontrolu naplňování učebních dokumentů provádí ve spolupráci s vedoucími předmětových komisí ředitelka školy. Do doby konání inspekce nebyly zjištěny zásadní nedostatky v oblasti naplňování učebních dokumentů.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin na školní rok 2003/2004 respektuje maximální počet vyučovacích hodin během dne i délku přestávek podle právní normy. Při jeho sestavování však nebyly vždy respektovány psychohygienické zásady (např. prima, tercie, sexta a oktáva – tříhodinové bloky jazyků, výuka cizího jazyka zařazená na nultou vyučovací hodinu nebo do odpoledního vyučování-tercie a 3.B).

Vnitřní řád školy obsahuje práva i povinnosti žáků, zákazy souvisejí se zajištěním jejich bezpečnosti. Je nutno ošetřit ustanovení týkající se potírání projevů rasismu a šikanování včetně sankcí dle příslušného metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy.

Tok informací směrem k žákům je zajištěn prostřednictvím třídních učitelů, výchovné poradkyně a nástěnek. K informování žáků přispívá i studentská rada, která se pravidelně schází s vedením školy. K informování rodičů slouží záznamy ve studentských průkazech a pravidelné třídní schůzky. Rodičovské sdružení se podílí na finančním i organizačním zabezpečení mimoškolních aktivit. V případech studijních a výchovných problémů žáků jsou rodiče informováni prokazatelným způsobem písemně.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkci výchovné poradkyně zastává učitelka s odpovídajícím kvalifikačním studiem. Pro školní rok 2003/2004 zpracovala plán práce, který zahrnuje jak oblast preventivní péče, tak oblast profesního poradenství. Z řízeného rozhovoru s ní i studiem další dokumentace vyplynulo, že v její činnosti převažuje oblast profesního poradenství. Spolupracuje s rodiči žáků, s vedením školy a třídními učiteli. Školní metodička preventivní péče zpracovala minimální preventivní program, jehož součástí je i harmonogram akcí s uvedením odpovědného pracovníka. Škola neřešila ve školním roce 2003/2004 do doby konání inspekce žádný případ, související se sociálně patologickými jevy (ve školním roce 2002/2003 řešila úspěšně dva případy).

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a francouzském jazyce

Výuka probíhá plánovitě, stanovené cíle ve sledované výuce byly přiměřené věku žáků a směřovaly k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů daných učebními dokumenty. Učivo bylo probíráno v návaznosti na předcházející témata.

Z celkového počtu učitelů polovina nespĺňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro kontrolovaný typ školy. Tato skutečnost se negativně projevila v kvalitě výuky pouze u některých učitelů s kratší pedagogickou praxí.

Pro výuku předmětu jsou určeny tři učebny, z nichž pouze jedna je vybavena odpovídající audiovizuální technikou. Používané přehrávače jsou zastaralé a nevyhovující. Výzdoba učeben nepůsobila vzhledem k vyučovacím předmětům motivačně. Všichni žáci vlastní učebnice, které umožňují uplatňování komunikativních metod a forem práce. Učitelé využívají autentické cizojazyčné texty a ve vyšších ročnících zařazují interpretaci originálních literárních textů.

Škola při výběru cizího jazyka u čtyřletého studijního cyklu respektuje návaznost na výuku cizího jazyka na základní škole, žákům osmiletého studijního cyklu určuje jako první povinný cizí jazyk anglický. Druhý cizí jazyk si vybírají žáci obou skupin z široké nabídky světových jazyků. Na základě ověření vstupní úrovně cizojazyčných znalostí jsou žáci rozděleni do skupin s cílem vytvořit homogenní skupiny.

V nižších ročnících byl ve výuce kladen důraz na rozvoj řečových dovedností s využitím poslechu s porozuměním a ústní vyjadřování. Žáci byli motivováni a aktivizováni zařazováním soutěží, jejichž obsahem byl nácvik receptivních i produktivních dovedností. Současně byla ve výuce uplatňována týmová i skupinová práce.

Ve vyšších ročnících převažovalo rovněž komunikativní pojetí výuky a vyvážené zařazování učiva k rozvoji řečových dovedností a učiva gramatického. Menší část výuky byla poznamenána stereotypními didaktickými postupy a formami. Učitelé uplatňovali mezipředmětové vztahy, zejména při zařazování reálií.

Dostatečný prostor byl ponechán nácviku a upevňování návyků správné výslovnosti. Žáci si relevantními metodami a formami práce uvědomovali a prohlubovali vazby mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka, a to jak v nižších, tak vyšších ročnících.

Obsah zadávané domácí přípravy navazoval na probírané učivo a současně připravoval žáky na učivo nově probírané.

Výsledky vyučovacího procesu hodnotí vyučující průběžně, ve vyšších ročnících v rozporu s komunikativním pojetím výuky převažuje písemná forma zjišťování výsledků vzdělávání. Kontrolní práce počtem i obsahem jsou prováděny v souladu s osnovami.

V kontrolované výuce byly vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky přátelské.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém a francouzském jazyce jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura

Výuka probíhá plánovitě, stanovené výukové cíle odpovídaly věku žáků i obecným cílům vzdělávacího programu. Některé dílčí úkoly zadávané žákům, kteří plnili povinnou školní docházku, byly nepřiměřeně náročné.

Z celkového počtu učitelů nesplňuje požadavky odborné a pedagogické způsobilosti pro kontrolovaný typ školy třetina učitelů, kteří jsou současně začínajícími. Kvalita výuky nebyla touto skutečností negativně poznamenána, stereotypní metody a formy práce byly uplatňovány ve větší míře při výuce u některých učitelů s delší pedagogickou praxí.

Výuka probíhala v běžných učebnách, bez výrazné estetické motivace. Používané učebnice v části jazykového i literárního vyučování byly vhodné vzhledem k osnovám i charakteru probíraného učiva. Využívána byla čtecí kamera, literární a gramatické texty a názorné pomůcky, zejména kopie originálních obrazů malířů probíraných uměleckých směrů. Současně učitelé uplatňovali zásadu mezipředmětových vztahů.

Ve všech hodinách převažovala role učitele jako organizátora výuky a jako zdroje informací. Uplatňován byl v převážné většině frontální způsob výuky s metodou výkladu a řízeného rozhovoru. Pozitivem bylo propojování jazykové a literární složky předmětu, v literatuře byl kladen důraz na emocionální prožitek a empatie žáků. Nedostatečně byla v části výuky využívána práce s jazykovými příručkami a v hodinách literatury práce s literárním textem. Učitelé vyvozovali učivo na základě čtenářských zkušeností žáků a předvedených referátů.

Podklady pro klasifikaci a hodnocení získávají učitelé formou ústního i písemného zkoušení. Písemná forma zkoušení převažuje ve vyšších ročnících. Počet kontrolních slohových prací odpovídá počtu stanovenému osnovami, slohové útvary učivu jednotlivých ročníkům.

Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly přátelské a tolerantní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice

Předmět vyučují dva pedagogové, z nichž jeden nesplňuje podmínku pedagogické a druhý podmínku odborné způsobilosti, což se negativně projevilo zejména v didaktické stránce vyučovacích hodin. K výuce slouží odborná učebna, třídy se dělí na výuku na skupiny, každý žák pracuje u počítače samostatně.

Plánování vyučovacích hodin a vlastní příprava vyučujících byly velmi dobré po stránce odborné, stanovené cíle byly přiměřené, zohledňovaly technické a programové vybavení odborné učebny. Výrazné nedostatky se projevily v didaktické a metodické stránce výuky. Nové učivo bylo prezentováno formou výkladu a přednášky, s využitím dataprojektoru. Nedostatkem byla špatná viditelnost promítaného učiva. Žáci nebyli v této fázi výuky vůbec motivováni, byli zcela pasivní. Charakteru předmětu odpovídala až druhá část vyučovacích hodin, v níž si žáci procvičovali nové učivo. Učitelé průběžně kontrolovali jejich práci, opravovali chyby. Motivací pro žáky byla možnost práce na internetu po splnění úkolů.

Prověřování znalostí a dovedností spojené s klasifikací bylo uplatněno pouze v jedné vyučovací hodině.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice a výpočetní technice jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu

Plánování a příprava učitelů na výuku byla odpovědná a promyšlená po stránce odborné a materiálního zajištění. Stanovení výukových cílů odpovídalo zásadě přiměřenosti, nové učivo plynule navazovalo na předcházející témata. Menší pozornost byla věnována časovému rozvržení vyučovacích hodin.

Předmět je vyučován třemi učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhala v odborné učebně, která svým vybavením odpovídá charakteru předmětu.

Výuka byla realizována v souladu se specifickými cíli předmětu, důraz byl kladen na rozvoj poznávacích schopností žáků. Organizace učebních činností a využití didaktických pomůcek byly účelné. Nové učivo vyučující vhodně spojovali se starším učivem a zkušenostmi žáků, pozitivem byla názornost výuky (používání map, atlasu, čtecí kamery ve spojení s televizním přijímačem). Expozice nového učiva byla prováděna formou výkladu v kombinaci s rozhovorem se žáky. Otázky byly zaměřeny nejen na popis, ale i na porovnávání, třídění a zdůvodňování sledovaných jevů. Výklad učiva doprovázeli učitelé stručným zápisem na tabuli, který byl vodítkem pro zápis žáků do sešitů.

K motivaci žáků a k jejich aktivnímu zapojení do výuky bylo využito vhodně volených otázek a spojování teoretických poznatků s jejich využitím v praktickém životě, v některých hodinách byly vhodně využity mezipředmětové vazby.

Žáci měli dostatečný prostor pro prezentaci vědomostí a vlastního názoru. Komunikace byla vedena převážně na úrovni vyučující – třída.

Prověřování znalostí žáků prováděli učitelé v úvodu vyučovacích hodin frontálním opakováním bez použití klasifikace a krátkým písemným testem. V závěru vyučovacích hodin chyběl čas na důkladnější zopakování nového učiva a vyhodnocení, jak byl splněn stanovený cíl.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Komplexní systém evaluace škola v době konání inspekce zpracován neměla. Výsledky vzdělávání zjišťuje tradičními metodami individuálního a písemného zkoušení a konáním písemných prací stanovených učebními osnovami.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v rozhodnutí MŠMT o zařazení školy do sítě jsou v souladu s údaji uvedenými ve zřizovací listině.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 29837/01-21 ze 4. dubna 2002, kterým se mění zařazení školy do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení
2. Úplné znění zřizovací listiny čj. 963/2001 příspěvkové organizace Olomouckého kraje, jak vyplývá ze změn provedených dodatky č. 1 až 3
3. Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři Škol (MŠMT) V7-01 podle stavu k 30. září 2003
4. Učební dokumenty: generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schváleny MŠMT čj. 20 594/99-22, učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT čj. 20 595/99-22, učební osnovy schválené MŠMT čj. 20596/99-22
5. Třídní knihy všech tříd čtyřletého a osmiletého studia pro školní rok 2003/2004
6. Třídní výkazy všech tříd čtyřletého i osmiletého studia pro školní rok 2003/2004
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
8. Doklady o nejvyšším dosažení vzdělání ředitelky školy, výchovné poradkyně, učitelů anglického jazyka, českého jazyka a literatury, informatiky a výpočetní techniky, zeměpisu ve školním roce 2003/2004
9. Rozvrh hodin pro školní rok 2003/2004
10. Vnitřní řád školy z 29. srpna 2003
11. Plán práce výchovné poradkyně pro školní rok 2003/2004
12. Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků na školní rok 2003/2004
13. Dopis zn. 552/03 z 22. března 2003 – oznámení o neplnění studijních povinností
14. Organizační řád
15. Pracovní náplně ředitelky školy, zástupce ředitele, výchovné poradkyně, vedoucích předmětových komisí
16. Plán kontrolní a hospitační činnosti na první pololetí školního roku 2003/2004
17. Plán práce školy na školní rok 2003/2004
18. Plány práce předmětových komisí cizích jazyků a českého jazyka a literatury na školní rok 2003/2004
19. Zápisy z jednání pedagogické rady na školní rok 2003/2004
20. Školní řád platný pro školní rok 2003/2004
21. Minimální preventivní program

ZÁVĚR

Personální podmínky sledovaných předmětů anglický a francouzský jazyk, český jazyk a literatura, informatika a výpočetní technika a zeměpis studijního oboru gymnázium všeobecné se čtyřletým i osmiletým studijním cyklem jsou dobré. Výuku zajišťují učitelé, z nichž 60 % splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro kontrolovaný typ školy stanovené platnými právními předpisy. Organizace výuky sledovaných předmětů spolu s kontrolou naplňování učebních dokumentů tvoří systém, jehož funkčnost se odrazila v dodržování učebních osnov a plánů a v bezchybném vedení kontrolované povinné dokumentace, která průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání výše uvedených předmětů. Metodické orgány sledovaných předmětů se při své činnosti zabývají organizačními záležitostmi, chybí činnosti zasahující do oblasti metodické, což se negativně odrazilo v kvalitě výuk u některých učitelů.

Materiálně-technické a prostorové podmínky pro sledované předměty jsou dobré.

Průběh vzdělávání a výchovy měl celkově dobrou úroveň. Pozitiva převažovala při výuce zeměpisu a cizích jazyků. V cizích jazycích převažovaly komunikativní metody a formy práce, v zeměpisu uplatňovali učitelé názornost a spojovali teoretické poznatky s jejich využitím v praxi.

V ostatních předmětech byl používán převážně frontální způsob výuky bez aktivizačních metod a forem práce.

Učitelé i žáci se vzájemně respektovali, komunikace byla přirozená, bezproblémová.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Dagmar Raisová	Mgr. Dagmar Raisová v. r.
Člen týmu	Ing. Petr Lipčik	Ing. Petr Lipčik v. r.

V Prostějově dne 11. listopadu 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 27. listopad 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
RNDr. Jitka Krausová	RNDr. Jitka Krausová v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu: ČŠI, Západní 72, 796 04 Prostějov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-12-16	m3-1086/03-05013
Zřizovatel	2003-12-16	m3-1087/03-05013

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.